

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8Co/121/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7712203533
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ludvika Bodnárová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7712203533.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ludviky Bodnárovej a členiek senátu JUDr. Diany Solčányovej a JUDr. Marianny Hraboveckej v právnej veci navrhovateľky E. M. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v C. na B. ulici č. X zastúpenej advokátkou JUDr. Ivetou Marcinovou so sídlom Advokátskej kancelárie v Michalovciach na Námestí slobody č. 3 proti odporcovi T. S. nar. XX.XX.XXXX bývajúceho v K. L. E. na C. ul. č. XXX/X v konaní o zvýšenie výživného, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Michalovce z 28.8.2013 č.k. 17P/77/2012-125 takto

rozhodol:

Mení rozsudok v napadnutom výroku o zvýšení výživného odporcu pre navrhovateľa tak, že zvyšuje výživné naposledy určené rozsudkom Okresného súdu Michalovce sp.zn. 7P 173/2009 z 15.2.2010 z 33,19 € na 80,- € mesačne za obdobie od 6.3.2012 do 31.5.2013 a mení rozsudok v súvisiacom výroku o dlžnom výživnom tak, že dlžné výživné 693,09 € za obdobie od 6.3.2012 do 31.5.2013 je povinný odporca zaplatiť naraz v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

Konanie o zvýšenie výživného od 1.6.2013 do budúca zastavuje.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zvýšil výživné odporcu pre navrhovateľku z 33,19 € na 100 €, ktoré ho zaviazal platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred počnúc dňom 6.3.2012 do budúca. Dlžné výživné 1 044,34 € za obdobie od 6.3.2012 do 31.8.2013 uložil odporcovi zaplatiť naraz navrhovateľke do konca septembra 2013. V prevyšujúcej časti návrh zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Týmto rozhodnutím zmenil rozsudok Okresného súdu Michalovce, ktorým bolo naposledy rozhodnuté o výživnom č.k. 7P/175/2009 z 15.2.2010.

Rozhodol tak na základe návrhu navrhovateľky, ktorá návrhom doručeným súdu 6.3.2012 žiadala o zvýšenie výživného z 33,19 € na 250 € mesačne od podania návrhu, ktorý odôvodnila tým, že posledným rozhodnutím bolo výživné znížené, keďže odporca ukončil pracovný pomer a nebol mu preukázaný žiaden príjem, pričom už v čase právoplatnosti rozsudku o zníženom výživnom sa opätovne zamestnal. Uviedla, že študuje na strednej odbornej škole technickej, náklady spojené s výživou a výchovou sa jej primerane zvýšili a celé jej finančné zabezpečenie hradí matka, ktorá je invalidná dôchodkyňa, poberá invalidný dôchodok 103,20 € a dávku v hmotnej núdzi 132,40 €. V návrhu konkretizovala svoje mesačné výdavky spočívajúce predovšetkým v úhrade poplatku za školu 14 €, hygiena 30 až 50 €, knihy anglického a ruského jazyka 22 €, triedny fond 5 €, poplatok na stužkovú slávnosť 50 €, vodičský preukaz 350 €, mobilný telefón 11 €, internet 20 €, oblečenie a obuv 30 €, vreckové 20 €, školské výlety 10 €, návšteva u zubára 10 € a zakúpenie notebooku + tlačiareň 840 €.

Odporca s návrhom o zvýšenie výživného nesúhlasil. Uviedol, že je schopný prispievať maximálne 35 Eur mesačne.

Z vykonaného dokazovania konajúci súd zistil, že vyživovacia povinnosť odporcu bola posledný raz upravená rozsudkom č.k. 7P 173/2009 z 15.2.2010, kedy bolo znížené výživné na 33,19 € mesačne s odôvodnením, že odporca bol nezamestnaný a nemal žiaden príjem. Navrhovateľka v čase podania návrhu aj v čase rozhodnutia súdu bola študentkou a nebola schopná sama sa živiť. Žije v spoločnej domácnosti so svojou matkou a plnoletou sestrou, ktorá je nezamestnaná. Matka je čiastočná invalidná dôchodkyňa, poberá invalidný dôchodok 103,20 € a dávku v hmotnej núdzi 132,40 €. Všetky náklady domácnosti financuje matka navrhovateľky. Odporca žije s priateľkou, ktorá je invalidná dôchodkyňa, poberá invalidný dôchodok 142 €. V čase podania návrhu žili v prenajatom rodinnom dome v Y. G., za ktorý platili mesačne 265 €. Od januára až do júna 2012 poberal nemocenské dávky z dôvodu práceneschopnosti. Od februára 2012 pracovný pomer skončil. Nemocenské dávky poberal vo výške priemerne 360 € mesačne. V období od júla 2012 pracoval na dohodu o vykonaní práce a jeho príjem bol v júli 102,09 €, a v auguste 102,09 €. Odporca je vlastníkom osobného motorového vozidla, ktoré potrebuje na cestu do zamestnania, náklady za benzín predstavujú 50 € mesačne. Podnikať začal od 1.8.2012, a to v oblasti sprostredkovania poskytovania úverov a pôžičiek. Za tým účelom si prenajal nebytové priestory, kde platí 40 € mesačne + energie. V čase rozhodnutia súdu prvého stupňa býval v X-izbovom byte so svojou priateľkou, ktorá je poberateľkou invalidného dôchodku, za bývanie platí mesačne 160 €, ako inkaso, internet 12,80 €, telefón 20 €. Pracoval do 6.11.2012 a od 5.11.2012 bol práceneschopný. V septembri 2012 zrušil prenájom nebytového priestoru, ktorý mu slúžil na podnikanie. Ďalej konajúci súd zistil, že odporca zdedil majetok po otcovej sestre, pričom na zdedených nehnuteľnostiach je zriadené záložné exekučné právo, preto s týmito nehnuteľnosťami nemôže nakladať a má ich v podielovom spoluvlastníctve s bratom. Po vyporiadaní BSM obdržal od bývalej manželky finančné prostriedky, z ktorých zaplatil dlžné výživné 2 916 € + 471 € trovy exekúcie. V hotovosti mu zostalo 3 800 €. Z týchto peňazí podľa jeho vyjadrenia vyplatil dlhy, ktoré mal v splátkových spoločnostiach. V čase od februára 2012 do júla 2012 poberal nemocenské dávky vo výške v priemere 367 €. Z listinných dôkazov konajúci súd ďalej zistil, že v júli 2012 mal príjem 102,09 € za prácu podľa uzavretej dohody o vykonaní práce a v auguste 2012 podľa dohody o vykonaní práce mal príjem 321,21 €. V septembri 2012 bol jeho príjem z pracovného pomeru uzavretého 5.9.2012 vo výške 402,48 € a v októbri 335,24 €. Pracovný pomer skončil zamestnávateľ v skúšobnej dobe ku dňu 6.11.2012. Takto zistený skutkový stav konajúci súd posúdil podľa § 62 ods. 1,2,3,4, § 75 ods. 1,2, § 78 ods. 1 Zákona o rodine a dospel k záveru, že navrhovateľka nie je schopná sama sa živiť, je študentkou, nemá žiaden vlastný príjem, ani majetok, a je v schopnostiach a možnostiach odporcu prispievať na výživu navrhovateľky vo výške 100,- € mesačne. Konštatoval, že v období od podania návrhu mal pravidelný príjem, a to vo forme dávok nemocenského poistenia, keď bol práceneschopný alebo za vykonanú prácu podľa dohody o vykonaní práce alebo vo forme mzdy z pracovného pomeru a jeho priemerný mesačný zárobok bol za uvedené obdobie 360 € mesačne, pričom do uvedeného príjmu je nutné započítať čiastku z príjmov za živnosť priemerne 30 € mesačne, pretože odporca vykázal príjem a rozdiel ročný predstavoval čiastku 347 €. Konajúci súd takto k prepočítanému príjmu (390 €) započítal odporcovi aj vyplatenú sumu exekútorským úradom z vyporiadania BSM. Konajúci súd súčasne rozhodol o dlžnom výživnom za obdobie od 6.3.2012 do 31.8.2013 v celkovej výške 1.044,34 €, ktoré zaviazal odporcu uhradiť naraz do konca septembra 2013. V prevyšujúcej časti návrh navrhovateľky zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., kedy navrhovateľka bola úspešná, ale trovy konania nežiadala, preto ich konajúci súd nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie odporca s návrhom, aby odvolací súd zrušil rozsudok okresného súdu v napadnutých výrokoch a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Vyslovil presvedčenie, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a z toho dôvodu nesprávne rozhodol, predovšetkým z dôvodu, že konajúci súd v súvislosti s nájmom rodinného domu v Y. G. 250,- € mesačne nevzal do úvahy aj platenie energií vo výške 50 €. Takisto pri platení nájomného bytu v K. L. E. nevzal do úvahy náklady odporcu vo výške 150 € titulom nájomného a 160,- € za energie. Vytkol konajúcemu súdu, že nesprávne posúdil jeho príjmy, ktoré mal v rozhodnom období, t.j. od februára 2012 do júla 2013, a to príjem 4.320 € dávky nemocenského poistenia za 15 mesiacov a príjem od spoločnosti I. s.r.o. vo výške 102,09 €, príjem od F. D. D. s.r.o. vo výške 335,24 € a 402,48 € za sledované obdobie, t.j. celkovo príjem odporcu dosiahol 5.168,81 € za 17 mesiacov, čo predstavuje priemerný mesačný príjem 304,05 €. Zdôraznil, že nie je schopný si nájsť riadnu prácu, resp. prácu lepšie finančne ohodnotenú, nielen s ohľadom na vek, ale aj

na zdravotný stav. V tejto súvislosti poukázal na zdravotnú diagnózu, ktorá má, a to diabetes typ II.b, gangréna ľavého chodidla a prsta pravej a ľavej nohy, ktoré mu pravdepodobne budú v budúcnosti amputované, výrastky a zrasty v dolnej časti chrbtice a osteopénia. Vyslovil presvedčenie, že konajúci súd tieto okolnosti nechal do úvahy a pochybil pri vyhodnotení dôkazov.

Navrhovateľka sa písomne k odvolaniu odporcu nevyjadrila.

Odvolačný súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa aj s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie odporcu je čiastočne opodstatnené, preto podľa § 220 O.s.p. napadnutý rozsudok zmenil vo výroku o zvýšení výživného a s tým súvisiacim výrokom o dlžnom výživnom.

Výroky, ktorými bol návrh v prevyšujúcej časti zamietnutý a o trovách konania odvolaním napadnuté neboli, preto neboli predmetom preskúmania odvolacieho súdu (§ 206 ods. 2 O.s.p.).

Podľa § 220 O.s.p. súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1).

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Zmenou pomerov v zmysle tohto zákonného ustanovenia sa rozumie výrazná zmena tých okolností na jednej alebo druhej strane, t.j. oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom, pričom musí ísť o zmenu trvalú, nielen prechodnú a musí ísť o zásadnú zmenu v tých okolnostiach, z ktorých vychádzalo predchádzajúce rozhodnutie o výživnom. Preto v konaní o zvýšení výživného je potrebné porovnať pomery, z ktorých vychádzalo predchádzajúce súdne rozhodnutie o výživnom s pomermi v čase rozhodovania o návrhu na zmenu výživného. Aj pri rozhodovaní o výživnom v dôsledku zmeny pomerov sa použijú ustanovenia, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výživného. V danom prípade ide o ust. § 62 ods. 1,2,4,5 a ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, z ktorých okrem iného vyplýva, že pri rozhodovaní o rozsahu výživného je potrebné vychádzať z toho, aká peňažná suma je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa (navrhovateľky), pričom medzi tieto potreby patria výživa vo vlastnom zmysle slova, hmotné potreby, ako je šatstvo, bielizeň, obuv, nájomné za byt a tiež potreby súvisiace s rozširovaním a prehĺbovaním vzdelania, rozvojom záujmov a potrieb, príprava na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby, ako aj potreby súvisiace so zdravotným stavom, t.j. všetky nevyhnutné potreby, ktoré vyžadujú život kultúrneho človeka spoločnosti. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa a jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú má výživné zabezpečovať dieťaťu primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov. Zo zásady úmernosti životnej úrovne dieťaťa a jeho rodičov vyplýva aj to, že výživné môže byť určené v zodpovedajúcej miere aj na zvýšené potreby dieťaťa, vyplývajúce z tejto úmernosti, ak to pre súčasnú dobu, ako aj pre budúcnosť. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov a pokiaľ životná situácia rodiča predstavuje vyšší životný štandard, možno spravodlivo očakávať, že rovnaký štandard umožní svojmu dieťaťu, a to formou výživného, čo je v súlade s požiadavkou, že dieťa, rodičia, ktorého nežijú spolu, má mať takú životnú úroveň, ako keby spolužitie rodičov existovalo. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení nepochybne tiež vyplýva, že okrem odôvodnených potrieb oprávnenej osoby, sú rozhodujúce predovšetkým reálne zárobkové schopnosti a možnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru, najmä pracovnými príležitosťami primeranými vlastnostiam rodičov.

Odvolačný súd posúdením všetkých relevantných skutočností týkajúcich sa napadnutého rozsudku dospel k záveru, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav, posúdil ho podľa správnych zákonných ustanovení Zákona o rodine, ale nesprávne určil rozsah výživného, preto podľa § 220 O.s.p. zmenil rozsudok tak, že zaviazal odporcu prispievať na výživu navrhovateľky 80 € mesačne, ktoré je vzhľadom na vyššie citované zákonné ustanovenie a z nej vyplývajúcej zásady primerané zárobkom odporcu. Je nepochybné, že odôvodnené potreby navrhovateľky, ktorá v čase rozhodovania končila štúdiom na strednej škole sú rozhodne vyššie, ako už stabilizované potreby jej rodičov a zjavne by odôvodňovali zvýšenie výživného vo väčšom rozsahu, ale dôsledne vychádzajú z reálnych zárobkových

schopností a možnosťou otca, ktoré sú okrem odôvodnených potrieb navrhovateľky limitujúcim kritériom a rozhodujúcim hľadiskom pre rozhodnutie o rozsahu vyživovacej povinnosti podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, nie je primerané zvýšenie výživného v súlade s rozhodnutím konajúceho súdu, ani v súlade s návrhom navrhovateľky. Odvolací súd takto zohľadnil aj dlhodobu nepriaznivú stav odporcu, ako aj jeho vek, znemožňujúci mu pracovať s takým ohodnotením, ktoré by mu dovoľovalo prispievať na výživu navrhovateľky viac ako 80 € mesačne. Je však nepochybné, že na strane odporcu od poslednej úpravy výživného došlo k podstatnej zmene pomerov, keďže v čase posledného rozhodnutia bol odporca nezamestnaný, nemal žiaden príjem a v období po podaní návrhu navrhovateľkou o zvýšenie výživného bol zamestnaný, resp. poberal nemocenské dávky a pracoval ako živnostník. Z uvedených dôvodov odvolací súd považoval za dôvodné zvýšiť výživné odporcu pre navrhovateľku na 80 € mesačne, čo vzhľadom k všetkým okolnostiam považoval za primerané a dostatočné. Odvolací súd nevyhovел odvolaniu otca v plnom rozsahu, ktorý žiadal zrušiť rozsudok súdu prvého stupňa a vec vrátiť na ďalšie konanie a zdôrazňuje, že konajúci súd správne vyhodnotil vykonané dokazovanie, každý rodič je povinný plne rešpektovať vyživovaciu povinnosť a svoje výdavky usmerňovať tak, aby neohrozil plnenie svojej vyživovacej povinnosti v rozsahu potrebnom pre uspokojenie nevyhnutných potrieb dieťaťa. Prihliadol na náklady spojené s bývaním, bežné výdavky a tiež výdavky primerané s jeho fungovaním, nakoľko tieto sú nevyhnutné na udržiavanie jeho príjmu a života.

Z uvedených dôvodov súd prvého stupňa napadnutý rozsudok podľa § 220 O.s.p. zmenil vo výroku o zvýšení výživného odporcu pre navrhovateľky a zmenil aj v časti výroku o dlžnom výživnom ako výroku súvisiacom, ktoré predstavuje rozdiel medzi súdom určeným výživným 80 € mesačne a odporcom hradeným výživným 33,19 €, a to za obdobie od podania návrhu, t.j. 6.3.2012 do 31.5.2013 s tým, že odporca je povinný dlžné výživné 693,19 € zaplatiť naraz v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

Odvolací súd po oboznámení sa s rozsudkom Okresného súdu Michalovce č.k. 11C/139/2013-36 z 15.11.2013, zistil, že zmenil rozsudok Okresného súdu Michalovce č.k. 173/2009-40 z 4.2.2010 tak, že zrušil vyživovaciu povinnosť navrhovateľa T. S. pre odporkyňu E. S., narodenú XX.X.XXXX ku dňu 1.6.2013, ktorý nadobudol právoplatnosť 21.1.2014, preto konanie o zvýšení výživného od 1.6.2013 do budúca zastavil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 2 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. Trovy konania nepriznal, keďže ani jeden z účastníkov náhradu trov konania nežiadal.

Toto rozhodnutie senát prijal v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.